

[Holstein.]

bevægelse, hvormed han fejrer Prioritets-spørgsmaalet til Side, fejrer han Spørgsmaalet om Landbrugets Afsætningsvilkaar, altsaa Landbrugets merkantile Forhold, til Side som underordnet. Det turde dog ellers fra alle kyndige Landmænds Side i Landet — naar vi taler om Landboforhold, og ikke taler Venstrepolitik — være almindeligt anerkendt, at Afsætningsvilkaarene for Landbruget ikke blot er i høj Grad formindsket og vanskeliggjort paa Markeder, som vi tidligere har haft, eller som vi i de senere Aar havde Udsigt til at faa, paa Grund af de stadig forøgede Toldmure omkring de paagældende Markeder, men ogsaa at Afsætningsvilkaarene for det danske Landbrug paa det engelske Marked er ude for usikrere Forhold og skrappe Konkurrence, end de nogen Sinde har været i dette Aarhundrede.

Og endelig affærdiger den højtærede Landbrugsminister ogsaa hele Valutaspørgsmaalet og den Valutapolitik, der er ført, som ganske irrelevant for den nuværende Landbrugskrise. Den højtærede Landbrugsminister gik let henover Venstres Valutapolitik før den store Dag i December 1924; han omtalte ikke Kursegaliseringsfonden, og hvad der ligger forud for denne, og han omtalte ikke det, der hedder Venstres „samlede Valutaplan“, som Venstre saa glansfuldt gik til Valg paa i 1924. Jeg formoder, at for denne Venstres Valutapolitik indtil April 1924 vil den højtærede Minister ikke med nogen Føje kunne appellere til Anders Sandø Ørstedes Autoritet. Men saa kommer vi til det berømte Valutaforlig i December 1924; og her er det saa heldigt, at den højtærede Landbrugsminister har fundet en Autoritet at paaberaabe sig.

Jeg behøver saaledes med Hensyn til Venstres Valutapolitik efter 1924 ikke at spørge den højtærede Landbrugsminister, som han en Gang har spurgt mig: i hvad Selskab han egentlig er kommet; for nu har han jo selv sagt, at det er i Anders Sandø Ørstedes Selskab. Jeg lykønsker den højtærede Minister dertil, for det er et udmærket Selskab, et godt, solidt, statskonservativt Selskab, og samtidig et frisindet Selskab; saa jeg vil lykønske den højtærede Minister til, at han er kommet dør; thi dør har han meget at lære. Jeg haaber, at Anders Sandø Ørstedes Selskab ikke maa være spildt paa den højtærede Landbrugsminister, der jo i saa sørgelig Grad er hildet i gamle liberale Doktriner.

Men naar det nu altsaa hverken er Gældsspørgsmaalet eller det merkantile

Spørgsmaal eller Valutaspørgsmaalet, som spiller nogen Rolle for den nuværende Landbrugskrise, hvad er det da, som er Aarsag til den dybtgaaende Landbrugskrise, vi har i Øjeblikket? Ja, den højtærede Landbrugsminister kommer hertil, men han kan ikke dy sig for som Undskyldning for Landbrugets forcerede Prioritetsgældsforøgelse at henvise til, at vi har kunnet øge vor Landbrugseksport saa kolossalt, som vi har. Det, der er hele Problemet, er imidlertid, om der er et rationelt Forhold mellem Forøgelsen af Landbrugsproduktionens Intensitet gennem 25 Aar under stadig stigende gunstige Konjunkturer og Forøgelsen af Landbrugets Prioritetsgæld, for hvis der ikke er det, er der et skævt Forhold i Landbruget med Hensyn til Prioritetsgælden.

Den højtærede Landbrugsminister følger endvidere til — flot som sædvanlig — med Hensyn til Prioritetsgælden: Ja, naturligvis er der tabt, men Tabet skyldes navnlig Udgifterne til Bygningerne i Landbruget. Aa ja, dør tror jeg den højtærede Landbrugsminister var inde paa et af de ømme Punkter, men i Stedet for at tage sagligt og vederhæftigt paa denne Side af Sagen og erkende, hvor letsindigt der fra Landbrugets Side, navnlig i de sidste 10—12 Aar, er anvendt Kapitaler paa Bygninger — jeg tænker ikke blot paa Avlsbygninger, men ogsaa paa Hovedbygninger — indskrænker den højtærede Landbrugsminister sig til at fremhæve den dyre Arbejdsløn i Haandværket ude paa Landet. Jeg vil paa ingen Maade bestride, at Arbejdslønnen i Haandværket paa Landet er for dyr, men naar det var en Kendsgerning, saa meget mere Grund havde der været for Landbruget til at være forsigtigt med at sætte sig i Udgifter paa dette Omraade.

Saa nævner den højtærede Landbrugsminister de forbigaaende Aarsager, Mund- og Klovesygen og de regnfulde Høstaar, vi har haft i de to sidste Aar, det skulde i Modsætning til de tre Hovedpunkter, jeg her har nævnt, og som jeg mener spiller en meget stor Rolle, være væsentligere Aarsager til den nuværende Landbrugskrise. Og efter at have nævnt disse Aarsager i Modsætning til de andre, som han fejrer af, kommer han til det, der er hans Kæphest, nemlig Landbrugets Prisforhold, Produktionsniveauet for Landbruget. Og sine Betragtninger her sammenfatter den højtærede Landbrugsminister kort i dette, at hele Landbrugskrisen — det andet fejede han jo væk — er en Rentabilitetskrise. Landbrugets Udgifter, siger han, har ikke fulgt med Nedgangen i Landbrugets Indtægter som Følge